

Svedala kommun

Riktlinjer för kamerabevakning av kommunala objekt

Kamerabevakning syftar till att öka tryggheten och minska skadegörelsen på och vid kommunala objekt. Tillsammans med andra brottsförebyggande metoder kan kamerabevakning vara en effektiv metod för att minska skadegörelse och kan bidra till ökad trygghet. Kamerabevakning anses dock generellt vara negativt för den personliga integriteten. Det är därför av vikt att det finns tydliga riktlinjer gällande hur, var och på vilket sätt kamerabevakning ska användas som metod. Kamerabevakning bör också ses som ett av många verktyg i en helhet, inte som en enskild åtgärd.

Kamerabevakning

Regler kring kamerabevakning finns i kamerabevakningslagen (2018:1200). Syftet med dessa riktlinjer är att dels tydliggöra Svedalas kommuns förhållningssätt vad gäller användning av kamerabevakning, dels klargöra ansvarsfördelning vid utredning av om behov finns av kamerabevakning samt beslutsgången..

Ibland bedömer verksamheterna inom kommunen att kamerabevakning är motiverat. I denna skrift beskrivs vad som gäller för kamerabevakning.

Ansvariga för dokumentets utformning och uppdatering

Tomas Djurfeldt, områdeschef för kultur och fritid

Liselott Nilsson, områdeschef för grundskola, grundsärskola, gymnasium och vuxenutbildning

Karl Dannestam, säkerhets- och beredskapschef

Innehållsförteckning

Riktlinjer för kamerabevakning av kommunala objekt	1
Kamerabevakning vid kommunala objekt	3
Kamerabevakning utomhus	3
Plats dit allmänheten inte har tillträde:.....	3
Kamerabevakning inomhus.....	3
Rutin för kamerabevakning	4
Utredningsmall	5
Bilaga 1	5
Dokumentation inför beslut om kamerabevakning	5
Bilaga 2	6
Integritetsskyddsmyndighetens (IMY) syn – utförligare information	6
1. Bedöm om kamerabevakningen inomhus är tillåten enligt kamerabevakningslagen	6
2. Andra åtgärder som ska vidtas	7
3. Krav på dokumentation	7
4. Krav på begränsning	7
5. Upplys om kamerabevakningen	8
6. Bevara inte uppgifterna för länge	8
7. Tystnadsplikt och sekretess.....	8
8. Begränsning av åtkomsten och andra säkerhetsåtgärder.....	8
9. Om larmcentral eller liknande anlitas	9
10. Tillsyn	9

Kamerabevakning vid kommunala objekt

Kamerabevakning utomhus

Plats dit allmänheten har tillträde:

Kräver tillstånd från Integritetsskyddsmyndigheten (IMY).

Plats dit allmänheten inte har tillträde:

Kräver inte tillstånd. Skyltar ska dock visa att kamerabevakning sker.

Kamerabevakning inomhus

Kamerabevakning inomhus kräver inte tillstånd. Det finns dock åtgärder som måste ha vidtagits innan kamerabevakning kan ske. Kamerabevakningslagen innehåller en samlad reglering av kamerabevakning. Syftet med lagen är att tillgodose behovet av kamerabevakning för berättigade ändamål samtidigt som enskilda skyddas mot otillbörliga intrång i den personliga integriteten. Barn och vuxna som vistas i verksamheten har rätt att slippa kamerabevakning om det inte finns ett övervakningsintresse som väger tyngre än integritetsintresset, den så kallade överviktsprincipen.

Det är den som är huvudman för verksamheten som ska visa att övervakningsintresset väger tyngre än integritetsintresset, det vill säga att det finns ett rättsligt stöd för kamerabevakningen.

Samtycke kan i och för sig också utgöra ett rättsligt stöd vid kamerabevakning på platser dit allmänheten inte har tillträde. Det är sällan praktiskt genomförbart att inhämta samtycke från alla som kan komma att vistas i en verksamhet. Ett samtycke kan också återkallas när som helst.

Rutin för kamerabevakning

Verksamheten bedömer att en utredning om kamerabevakning behöver ske

1. Högre chef bedömer om utredning ska ske
2. Utredning startar enligt Bilaga 1
3. Utredningen överlämnas till verksamhetschef som fattar beslut om att ta fram kostnader för kamerabevakning
4. Verksamhetschef ger Säkerhet- och beredskapsenheten i uppdrag att ta fram kostnader
5. Säkerhet- och beredskapsenheten lämnar ekonomiskt underlag till verksamheten och verksamhetschef fattar beslut om att beställa kamerabevakning
6. Rutiner för hur kamerabevakningen ska hanteras tas fram av Säkerhet- och beredskapsenheten. se Bilaga 2
7. Finansiering
Införskaffande av kamerabevakning finansieras primärt genom den budget för investering i säkerhetshöjande åtgärder som finns på Säkerhet- och beredskapsenheten.

Utredningsmall

Bilaga 1

Dokumentation inför beslut om kamerabevakning

Datum:

Ansvarig för utredningen:

Objekt:

Avser utredningen inomhus eller utomhuskamerabevakning:

Problembeskrivning (skälen till att kamerabevakning krävs, hotbild, skadegörelse, upplevt otrygghet, annat...)

Var uppkommer problemen (lokaler)?

Vid vilken tidpunkt uppstår problemen?

I vilken omfattning uppstår problemen?

Vilka andra åtgärder har ni vidtagit för att minska problemen?

(bättre/mer belysning, sett över schema, personlarm, okrossbara glass, galler/jalusier, inlåsning av stöldbegärliga saker, förstärkt skalskydd till vissa rum/utrymmen, ombyggnationer av ytor med skymd sikt, rörelsestyrda vattenkranar, ökad vuxennärvaro, med mera)

Varför har andra alternativa åtgärder inte varit tillräckliga för att komma till rätta med problemen?

Direkta kostnader de senaste 3 åren (exempel: skadegörelse) för objektet:

Uppskattade andra kostnader (exempel: merarbete, omplanering) de senaste 3 åren:

BESLUT

Med stöd av genomförd utredning beslutas att kamerabevakning ska ske på följande platser:

Datum: _____

_____
Underskrift ansvarig

Bilaga 2

Integritetsskyddsmyndighetens (IMY) syn – utförligare information

För att det ska vara tillåtet att ha kamerabevakning inomhus i en skola ska en bedömning först ha gjorts och skolan ska ha kommit fram till att skälen till att ha kamerabevakning överväger elevernas rätt till integritet (överviktsprincipen). Vid bedömningen om det finns skäl att ha kamerabevakning ska nedanstående punkter gås igenom och redovisas.

1. Bedöm om kamerabevakningen inomhus är tillåten enligt kamerabevakningslagen

Kamerabevakningen får bedrivas utan samtycke om bevakningen behövs för att förebygga, avslöja eller utreda brott, förhindra olyckor eller andra berättigade ändamål och bevakningsintresset väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad (integritetsintresset).

Det innebär att verksamhetschef behöver ha skaffat sig en konkret uppfattning om problematik eller händelser som inträffat. Uppgifter i form av polisanmälningar och ersättningsyrkanden till försäkringsbolag och liknande är ofta bra underlag för att styrka problematiken. Även annat än brott kan vara ett berättigat ändamål för kamerabevakning, till exempel skolans arbete med att förebygga och förhindra förekomsten av kränkande behandling, men bedömningen måste alltid göras i det enskilda fallet för varje verksamhet.

Det är bra om verksamheten har en rutin för att samla in underlag som kan behövas för att vid ett senare tillfälle dra slutsatser om vilket bevakningsintresse verksamheten har. Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) brukar efterfråga sådana uppgifter vid tillsyn av kamerabevakning. Kamerabevakning är inte en lösning som ska väljas i första hand. Ofta finns andra sätt att komma åt problem och sådana bör väljas före kamerabevakning.

Här är exempel på andra alternativ:

- Inlåsning av särskilt värdefull utrustning
- Förstärkt skalskydd till vissa rum och utrymmen
- Bättre belysning
- Mosquito-larm
- Okrossbara glas
- Personlarm
- Schemaändringar
- Ombyggnationer av ytor med skydd sikt
- Rörelsestyrda vattenkranar
- Ökad vuxennärvaro
- Elevskyddsombud

Utöver att samla uppgifter om händelser och genomförda alternativa åtgärder är det bra om verksamhetschefen också klargör följande detaljer vid bedömningen av sitt bevakningsintresse:

- Vilken är den konkreta brottsutsattheten (till exempel skadegörelser) eller olycksrisken eller annan utsatthet sett till händelser som inträffat?
- När på dygnet har dessa händelser inträffat?
- I vilka utrymmen har händelserna inträffat?
- Varför har inte andra alternativa åtgärder (se ovan exempel) varit tillräckliga för att komma till rätta med problemen?

Varje kamera ska bedömas för sig, vilket innebär att kameror ska placeras så att de uppfyller sitt syfte, men samtidigt inte får ett upptagningsområde som blir för vidsträckt utifrån de händelser som inträffat. Utrymmen där man passerar snabbt förbi innebär ofta ett mindre integritetsintrång än utrymmen där man uppehåller sig längre tid.

Kamerabevakning kan bestå av realtidsbevakning via bildskärm, bildinspelning samt avlyssning och upptagning av ljud. Kamerabevakningslagens bestämmelser gäller alltså även om bildmaterial inte spelas in. För bildinspelning och ljudavlyssning/-upptagning krävs att särskilda skäl föreligger, till exempel att en plats är särskilt brottsutsatt. Då är beskrivningen av inträffade händelser särskilt viktig. Redovisningen under steg 1 kan också utgöra grund för att verksamhetschefen gör klart i organisationen hur den interna beslutsgången ser ut när verksamheten överväger kamerabevakning.

2. Andra åtgärder som ska vidtas

Om kamerabevakningen får bedrivas enligt steg 1 ovan, det vill säga om verksamhetschefen i det enskilda fallet har bedömt att bevakningsintresset väger tyngre än integritetsintresset, måste verksamheten uppfylla ett antal andra förutsättningar för att bevakningen ska bedrivas i enlighet med kamerabevakningslagen.

Några viktiga punkter är följande:

3. Krav på dokumentation

Verksamheten ska se till att bevakningen endast sker för särskilda och berättigade ändamål, det vill säga ändamål som bedömningarna i steg 1 lett till. Verksamheten ska också se till att ändamålen med bevakningen dokumenteras. Som framgår nedan ska verksamheten på begäran kunna upplysa om ändamålet.

4. Krav på begränsning

För bevakningens omfattning ska verksamheten se till att den inte bedrivs i större omfattning än vad som behövs för att tillgodose ändamålen med bevakningen. Det innebär att bevakningen ska begränsas genom att en kamera ska riktas på ett sådant sätt att det område som bevakas inte är större än vad som behövs för att tillgodose ändamålet med bevakningen. Det innebär också att kamerabevakningen ska begränsas i tiden på så sätt att bevakningen

endast pågår så länge det är motiverat med hänsyn till ändamålen. Det kan innebära att kamerabevakningen begränsas till vissa tider på dygnet eller under viss del av året.

5. Upplys om kamerabevakningen

Verksamheten ska självmant upplysa enskilda om kamerabevakningen (även om det endast är fråga om realtidsbevakning, utan bildinspelning). Det ska ske genom skyltning eller på något annat verksamt sätt. Särskild upplysning ska lämnas om avlyssning eller upptagning av ljud sker i samband med bevakningen. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen besluta om undantag från skyldigheten att upplysa, men undantag kan däremot inte förekomma när ljud ska avlyssnas eller tas upp.

Verksamheten ska också lämna upplysning om ändamålen med bevakningen på begäran av den som bevakas. Som framgår ovan ska den som bedriver kamerabevakning av en plats, dokumentera ändamålen med bevakningen, så att det alltid enkelt går att upplysa om dessa.

6. Bevara inte uppgifterna för länge

IT eller verksamheten bör spara eventuellt inspelat bild- och ljudmaterial så kort tid som möjligt, maximalt två månader. När bild- och ljudmaterial från kamerabevakningen inte längre får bevaras ska materialet omedelbart förstöras. Det innebär att verksamheten och IT behöver ha infört interna rutiner för att begränsa bevarandetiden.

7. Tystnadsplikt och sekretess

Kamerabevakningslagen innehåller en bestämmelse om tystnadsplikt. Hos myndigheter tillämpas offentlighets- och sekretesslagen. Om man bryter mot tystnadsplikten (det vill säga genom att obehörigen röja eller utnyttja det som man har fått veta om någons personliga förhållanden) kan man dömas till böter eller fängelse för brott mot tystnadsplikten. Sekretesskyddet innebär att material från kamerabevakning inte får lämnas ut i andra fall än till brottsbekämpande myndigheter eller en kommun alternativt en myndighet som ansvarar för räddningstjänst om det finns ett behov av uppgifterna hos mottagaren. Det är lämpligt att verksamhetschefen informerar de befattningshavare som kan komma att få del av material från kamerabevakningen om innebörden av tystnadsplikten/sekretessen.

8. Begränsning av åtkomsten och andra säkerhetsåtgärder

Tillgång till bild- och ljudmaterial får inte ges till fler personer än vad som behövs för att bevakningen ska kunna bedrivas. Det innebär att Säkerhet- och beredskapsenheten har mandatet att begränsa antalet befattningshavare som verksamheten tilldelar arbetsuppgifter som avser kamerabevakningen. Ofta handlar det om att begränsa åtkomsten till datautrustning där bildmaterial lagras. Att till exempel ge alla lärare tillgång är inte korrekt. Det kan däremot vara motiverat att Säkerhet- och beredskapsenheten i samråd med verksamhetschef ger till exempel biträdande rektor och en IT-tekniker, åtkomst till datautrustningen.

Även i övrigt ska Säkerhet- och beredskapsenheten vidta åtgärder för att skydda bild- och ljudmaterial från kamerabevakningen. Skyddet ska ge en säkerhetsnivå som är lämplig med hänsyn till de tekniska möjligheter som finns, vad det skulle kosta att genomföra åtgärderna, de särskilda risker som finns med behandlingen av materialet samt hur pass känsligt materialet är.

Säkerheten ska vara på en hög nivå när det gäller kamerabevakning. Skälet till detta är främst att det råder tystnadsplikt och sekretess. Exempel på en åtgärd är säker inlåsningsdatautrustning där bildmaterial lagras. Vid befintliga system åligger ansvaret den verksamhet som äger systemet.

9. Om larmcentral eller liknande anlitas

Säkerhet- och beredskapsenheten kan anlita någon annan (en larmcentral eller liknande) som har hand om kamerabevakningen för verksamhetens räkning. Då ingår det i Säkerhet- och beredskapsenhetens skyldigheter att ge instruktioner till det företag som anlitas och även att se till att det finns ett skriftligt avtal om kamerabevakningen. I avtalet ska det särskilt föreskrivas att den som har hand om bevakningen får utföra bevakningen bara i enlighet med instruktioner från Säkerhet- och beredskapsenheten och att den som har hand om bevakningen är skyldig att vidta säkerhetsåtgärder. Säkerhet- och beredskapsenheten ska också förvissa sig om att företaget kan genomföra och faktiskt genomför säkerhetsåtgärder. Vid befintliga system åligger ansvaret den verksamhet som äger systemet.

10. Tillsyn

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) är operativ tillsynsmyndighet över kamerabevakning. Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) får besluta om de förelägganden som är nödvändiga för att kamerabevakningslagen ska följas. Föreläggandena får förenas med vite.